

RÅD OCH ANVISNINGAR FÖR KVALITETSBEDÖMNING AV PONNYER 2018

Kvalitetsbedömningens syfte är att se till hästens anlag och hälsotillstånd, d.v.s. fungera som en varudeklaration. Ponnyer deltog för första gången i kvalitetsbedömningar år 1978. Från början bedrevs denna verksamhet av Svenska

Connemarasällskapet och numera är det Ungponnygruppen inom SPAF som ansvarar för bedömningarna. Resultat från kvalitetsbedömningen blir ett värdefullt instrument vid uppläggnings av ponnyns fortsatta träning, oberoende av poäng och lämplighet för olika discipliner. Resultaten ger dessutom underlag för kommande avkommebedömning av hingstar och ston. Vid själva bedömningen ges utmärkta tillfällen till rådgivning om den individuella ponnyns fortsatta utbildning.

I första hand skall denna riksomfattande unghästtest för 4- och 5-åriga ponnyer uppfattas som ett unikt tillfälle att till en låg kostnad få en så objektiv bild som möjligt av den egna ponnyns förtjänster, brister och utvecklingsmöjligheter.

De riksomfattande register- och stambokförande föreningarna som är medlemmar i SPAF har beslutat att organisera dessa bedömningar för ponnyer som är registrerade i särskild stambok inom dessa föreningar i syfte att förbättra respektive ras. De register- och stambokförande föreningarna har uppdragit till SPAF och dess Ungponnygrupp att arrangera och samordna dessa bedömningar.

Allmänna bedömningsregler och anvisningar

Bedömningen är öppen och avelsvärderingsgrundande för 4- och 5-åriga ponnyer med raskod tillhörande SPAF dvs registrerade i svensk rasförening vid anmälan med någon av raskoderna 30 (gotlandsruss), 33 (connemara), 34 & 39 (new forest), 35 (welsh pony, sekt B), 36 (welsh mountain, sekt A), 37 (welsh cob, sekt D), 38 (shetlandsponny), 40 (dartmoor), 41 (exmoor), 42 (welsh pony av cobtyp, sekt C), 43 & 93 & 99 (svensk ridponny), 85 (anglowelsh), 87 (welsh partbred) med max. mankhöjd 148 cm. Hästar (dvs. över 148 cm) med raskod enligt ovan skall beredas plats. Welsh Cob (raskod 37) med mankhöjd över 148 cm äger rätt att tävla om finalplats men går då i en egen klass. 5-åriga ston som haft föl som 4-åring får starta i klass för 4-åriga kvalitetsbedömningsponnyer. Avkomman ska vara registrerad.

Resultaten är avelsvärderingsgrundande.

Ombedömning av häst

Ombedömning av häst under samma år kan ej ske. Då häst bedömts vid mer än en bedömning under samma år, utan att tidigare bedömningsresultat överklagats och överklagan bifallits av respektive avelsorganisations besvärnämnd, gäller endast den första bedömningen som officiell.

Godkända domare, domaraspiranter.

För kvalitetsbedömning godkända domare för exteriör, löshoppning och gångarter skall användas.

De olika resultaten räknas ut enligt följande:

Exteriörbetyg	E= Medeltalet av de fem delbetygen
Löshoppningsbetyg	LH= Avgivet betyg
Temperamentsbetyg/Löshoppning	TLH= Avgivet betyg
Gångartsbetyg	G= Medeltal skritt, trav och galopp
Temperamentsbetyg/Gångarter	TG= Avgivet betyg
Totalbetyg temperament	TT= (TLH + TG)/2
Poäng som lovande gångartsponny	(E+2*G+2*TG)/5
Poäng som lovande hopponny	(E+2*LH+TLH)/4

Poäng som lovande allroundponny

(E+H+TT+G)/4

SPAF/SH äger rätt att via arrangören använda protokollen i avelsvärderings-, forsknings- och utvärderingssyfte.

Avbruten bedömning samt uteslutande av häst

Om bedömning avbryts av domare erhåller hästen delbetyg i den disciplin där hela momentet fullföljts, dock ges inget slutbetyg. Om bedömning avbryts av hästägaren ges inga betyg i någon disciplin och protokoll delas inte ut.

Domare kan utesluta häst från bedömningen vars prestationsförmåga, kondition, allmäntillstånd eller beteende gör att den bedöms olämplig att delta i bedömningen. Anledning till uteslutande eller avbruten bedömning skall noteras i protokollet och alla protokoll markeras med "avbrutit".

Överdomaren/bedömningsledaren skall informeras om på vilken grund detta skett.

Utmärkelse

Utdelas till 4-årig ponny med totalt minst 7,5 i slutpoäng i hoppning, de båda hoppbetygen ska vara minst 8 samt ingen delpoäng under 7 (av de i slutpoängen ingående betygen dvs. tas ej hänsyn till betygen från de uppsuttna gångarterna för hopphästen) och 7,5 i slutpoäng i gångarter, minst ett av gångartsbetygen ska vara 8 samt ingen delpoäng under 7 (av de i slutpoängen ingående betygen dvs. tas ingen hänsyn till hoppbetygen för gångartshästen)

5-åriga ponnyer erhåller utmärkelse om slutpoäng minst 8,0 allround, ingen delpoäng under 7.

Ordningsföljd (skall följas av alla arrangerande föreningar)

Ponnyn bedöms och betygsätts enligt följande

1. Id-kontroll och mätning av ponny utan mätintyg. **OBS! Mätning av ponny med gällande mätintyg FÅR EJ göras!**
2. Exteriör
3. Löshopning
4. Gångarter

Tidsplan

Bedömningen genomförs i en följd enligt den fastlagda ordningsföljden. Varje bedömningsgren genomförs på maximalt 10 minuter. Efter bedömningen av exteriören följer 10 min. paus för förberedelser inför löshopningen. Efter löshopningen följer en paus på 30 min. för förberedelser inför gångartsprovet. (sadling/selning, framridning resp. framkörning) Tidsschemat har ofta ett mycket högt tempo för att så många ponnyer som möjligt ska hinna bedömas.

Det är därför viktigt att anmälda ekipage infinner sig i god tid enligt tidsprogrammet.

Poängberäkning

Varje domarnämnd värdesätter respektive bedömningsgrupp med poäng mellan 1 och 10. Vid bedömning av gångarter och löshopning betygsätts dessutom ponnyns mentala egenskaper (temperament, hanterbarhet, allmänt intryck).

Utrustning

Vid id-kontroll, exteriörbedömning och löshopning framförs ponnyn vid hand utan sadel/sele. Vid samtliga moment, under förberedelser och vid ur- och pålastning, skall ponnyn vara tränad. Betsling enligt Sv. Ridsportförbundets Tävlingsreglemente, dressyr lätt klass för ponny.

Visaren/ryttaren/kusken samt dennes medhjälpare skall vid alla moment bära godkänd hjälm. Se vidare ytterligare bestämmelser under respektive moment.

Hingst **skall** visas av person som är 16 eller äldre, gäller ej gångartsprov. Dock skall person över 16 år leda hingst till och från gångartsprovet.

Domarnämnd

Domarnämnden består vid exteriörbedömningen av en av SH godkänd ponnydomare och vid hoppbedömningen respektive gångartsbedömningen av SWB godkänd domare.

Observera

Dräktigt sto i 5-11 månaden eller sto med föl yngre än 4 månader får ej delta. Föl får medfölja men ej närvara vid bedömningarna eller vistas ute på bedömningsplatsen.

ID-kontroll

Hästpass i original skall uppvisas. Ponny som ej har med pass får inte starta, eftersom det då inte går att säkerställa hästens identitet.

Chipmärkning skall avläsas och jämföras med nr i passet. Om chip saknas skall detta noteras av ID-kontrollanten i protokollet. Är signalementet överensstämmande med passet deltar hästen inom tävlan, dock erhålles ej officiella resultat eller utmärkelser förrän det inkommit korrekt chipavläsningsrapport till arrangör.

Signalementsbeskrivningen i passet skall jämföras med hästen. Finns chip, men det är skrivfel eller ritfel i passet ska detta noteras. Hästen deltar inom tävlan.

Om chip inte går att avläsa och det finns skrivfel, ritfel eller tveksamheter angående identiteten får hästen **inte** starta.

Anvisningar för exteriörbedömningen

Bedömning

Exteriörbedömningen sker enligt domarens anvisningar, dvs. på samma sätt som vid utställningar och premieringar. Domarna betygsätter med 10-gradig skala enligt följande:

1. Typ	1-10
2. Huvud, hals, bål	1-10
3. Extremiteter och rörelsernas korrekthet	1-10
4. Rörelsemekanik i skritt	1-10
5. Rörelsemekanik i trav	1-10

Förberedelser

Träna ponnyn så att den kan visas på bästa sätt. Efter halt ställer sig uppvisaren framför ponnyn med en tygel i vardera handen. Ponnyn ställs upp med längsta linjen mot domaren, dvs. närmaste framhov något framför den andra och närmaste bakhov något bakom den andra. Ponnyn visas i skritt och trav vid hand. Drivning får ske med lätta rösthjälpere och med lätt spödrivning. Innan vändning sker avsaktning till skritt. Ponnyn vänds från visaren. Ta gärna hjälp av erfarna, kunniga personer. Ponnyn bedöms så som den visas.

Utrustning

Ponnyn skall vara betslad med trän. Betsling enligt Sv. Ridsportförbundets Tävlingsreglemente, dressyr lätt klass för ponny. Lindor, damasker o dyl. får inte användas. Uppvisaren skall vara prydligt klädd i ändamålsenliga kläder för att bl.a. kunna springa med ponnyn (gymnastikskor underlättar, ridstövlar försvårar).

Anvisningar för bedömning av gångarter

Ponnyn visas upp under ryttare i samtliga tre gångarter enligt domarens anvisningar. Ponnyn ska i samtliga gångarter visas upp i båda varven. För att lösgöra ponnyn från ev. spänning är det i regel lämpligt att börja med travprogrammet och spara skritten till den senare delen av uppvisningen.

Ponnyn ska i samtliga gångarter röra sig i balans i en för unghästen lämplig form. I trav och galopp ska ponnyn ridas på tygeln. Skritt visas på lång tygel.

Framridning/framkörning: Hjälpetyglar är inte tillåtet. Longering får ske på anvisad plats.

Hjälpetyglar får ej användas, gäller även framridning.

Körning

From 2016 kan gångartsprovets göras framför vagn av alla kategorier. Ponnyn ska vara väl inkörd. From 2015 kommer galoppen för körda ponnyer att bedömas under löshoppningen. För övrigt gäller tillvägagångssättet anpassat som vid ridning. Utrustning vid körning är sele och lätt vagn, i övrigt se TR V – debutantklass-dressyr.

Bedömning

Skritten visas på lång hängande tygel (fri skritt). Korrekthet i fotförflyttningen (takten), steglängd, balans, rörlighet, bogfrihet, avspändhet och bakbensaktivitet (påskjut) bedöms.

Traven visas med tempoväxlingar. Taktmässighet, steglängd, elasticitet, balans och bakbensaktivitet bedöms.

Galoppen visas med tempoväxlingar. Taktmässighet, bärighet, språnglängd, elasticitet, balans och energi bedöms. Efter direktiv från domaren kan ridning ske i annan form, (t.ex. lätt sits i galoppen).

Utrustning

Ryttarens klädsel ska vara enligt Svenska Ridsportsförbundets Tävlingsreglemente TRIII **ponny**.

Ryttare t.o.m. 18 år skall bära säkerhetsväst av godkänd typ, vid all ridning på tävlingsområdet.

Spö och sporrar får bäras (sporrar max 15mm, spö max 100cm). Hingst **skall** ridas med spö.

Kuskens klädsel ska vara ändamålsenlig och prydlig. Tex mörk tröja (utan hätta/luva), ljusa byxor och ändamålsenliga skor. Hjälmska bäras och piska som når fram till ponnyn.

Ponnyn: Sadel och trän. Huvudlag och nosgrimma ska vara i läder. All annan utrustning som hjälptyglar, martingal, förbygel, bandage, sen/benskydd, boots, gummiplattor (på bettet) osv. är inte tillåten. Betsling enligt Sv. Ridsportsförbundets Tävlingsreglemente, dressyr lätt klass för ponny. Utrustning vid körning är sele och lätt vagn, i övrigt se TR V – debutantklass-dressyr.

Anvisningar för löshoppning

För att ponnyn ska ha en ärlig chans är det viktigt att den har fått träna löshoppning under något så när likartade förhållanden. De flesta ponnyer tycker det är lustfyllt att hoppa och det gäller att vid träning bibehålla lustmomentet samtidigt som koncentrationen och taxeringen tränas så att "skenfärder" undviks.

Utförande

Uppvisningen får genomföras med ca tre personer, en att vid hand föra ponnyn innan den släpps och piskförare som vid behov kan understödja ponnyn med drivning fram till hindren. Tänk på att det är lättare att få fram det bästa ur ponnyn om den känner de personer som "hjälp" den över hindren. Domaren leder provet men det är viktigt att uppvisare och medhjälpare ser till att ponnyn inte vänder och går tillbaka mot hinder.

Då ponnyn kommer in i ridhuset leds den för hand längs den mot hindren motstående långsidan och ponnyn släpps sedan lös och får "hoppa fram" ca två gånger innan oxerns bakbom läggs upp.

Anpassning av avstånd mellan hjälphinder och oxer sker i eventuella fall mellan några av de första sprången på oxern.

Löshoppningen sker i ridhus över oxer med hjälphinder. Hindren ska vara av god standard, dvs. likvärdiga med tävlingshinder. I ridhus där speciell löshoppningsring saknas byggs en sluten ring av plastband. OBS att vanligt rep inte får förekomma utan banden skall vara av material typ avspärningsband. Svängarna får inte göras tvära eller smala utan hörnen skärs av genom att sätta avspärningsband på väggen. Häckar och lådor får inte förekomma.

<u>Ponnystorlek</u>	<u>höjd</u>	<u>längd</u>
D-ponny	90-110 cm	100 cm
C-ponny	80-100	90 cm
B-ponny	70-90	80 cm

A-ponny

60-80

70 cm

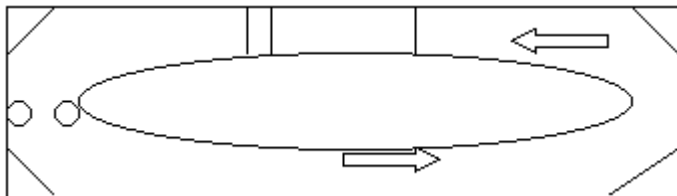
Ytterligare höjning (max 10cm) får ske i samråd med visare om domare anser sig behöva det för en säker bedömning av ponnyer med hög kapacitet. Speciell hänsyn med hinderhöjderna skall tas för de minsta ponnyerna.

Löshoppning sker med hjälphinder. Detta ska bestå av en bom ca 60 cm från marken (för D-ponny) med en markbom framför hindret. Hjälphindret placeras på lämpligt avstånd från oxern.

<u>Ponnystorlek</u>	<u>avstånd</u>
D-ponny	6,70
C-ponny	6,30
B-ponny	5,70
A-ponny	5,10

Avståndet kan varieras uppåt och nedåt med 25 cm. Tänk på att alltid justera avståndet med hänsyn till vilken ponny som ska bedömas. Hindret skall vara en oxer utan fyllnad med markbom och den bakre bommen ca 10 cm högre än den översta främre.

Banskiss för löshoppning

Utrustning

Ponnyn skall vid löshoppning vara försedd med trän. Tyglar ska vara borttagna. Senskydd och damasker får bäras, dock får inte viktdamasker förekomma. Medhjälparna och visare skall bära godkänd hjälm. Bakbensskydd och boots är ej tillåtet!

Finalisterna

Till final går ponny med utmärkelse.

Följande kriterier måste dock uppfyllas hos finalisterna:

- I riksfinalen får endast svenskfödd ponny starta. UELN nummer som börjar med 752 gäller alla raser förutom exmoor (UELN 826).
- Grundstambokförd med någon av raskoderna **30, 33-43, 85, 87 och 93** (se ovan) efter godkänd hingst enligt rasvisa krav.
- Max 148cm
- Fr.o.m 2006 finns ingen klass för 5-årig ponny i rikskvalitetsfinalen.
- Fr.o.m 2008 kommer finalen för hopponnyer att ske med bedömning av hoppning under ryttare eller som löshoppning för A- resp. B-ponnyfinalist. Banan som kommer att användas är den som används vid SWB's kvalitetsbedömningar med modifierade avstånd och höjd. Maxhöjd är Lätt D för respektive kategori.
- **From 2016 har alla kategorier möjlighet att tävla i körning i finalen i särskild klass. Detta förutsätter att de är körda i kvalen. Visas de ridna i kval tävlar de ridna i final. Visas de körda i kval tävlar de körda i finalen.**

Övriga regler

Jäv

Förvaltningslagens regler om jäv gäller. Följande kan betraktas som riktlinjer.

Vad som sägs nedan gäller domare, domaraspirant.

Domare får inte döma på bedömningsplats där häst deltar som

- domaren under närmast föregående tre månader regelbundet instruerat eller ridit. Som regelbundet räknas en till flera gånger per vecka.
- Domaren eller nära anhörig till denne är eller har varit ägare, uppfödare, fodervärd eller motsvarande.
- Domaren eller nära anhörig till denne är eller har varit ägare till hästens fader eller moder de senaste 5 åren.
- Domare eller nära anhörig får ej delta (rida eller visa häst) i aktuell bedömning.

Katalog skall upprättas och utskickas till samtliga domare i god tid så att dessa har möjlighet att undvika att jävsituationer uppkommer.

Protest

Protest avfattas skriftligen och skall åtföljas av 100 kronor vilka av organisationen återbetalas om protesten godkänns. Bevisningen åligger den protesterande. Protesten mot domarutslag vad gäller värdesättningen av uppvisningen kan aldrig upptas till prövning. Som domare räknas i detta sammanhang även veterinär.

Rätt att avge protest tillkommer hästägare, deltagande ryttare eller målsman för minderårig ryttare.

Protest ställs till överdomaren/bedömningsledaren och lämnas till sekretariatet för vidarebefordran inom följande tidsgränser.

- beträffande ponnys behörighet att starta senast före bedömningens början.
- beträffande banor och anordningar senast före bedömningens början
- beträffande resultat senast 1 timma efter bedömningens slut. Har omständigheter vid eller efter bedömningen omöjliggjort protests avgivande inom ovan angiven tid må den inställas till SPAF senast fem dagar efter bedömningen.

Utslag fälls så snart kan ske av överdomaren efter verkställd utredning på platsen. Utslag delges den klagande skriftligt. Skriftligt besvär över överdomarens/bedömningsledarens utslag må inlämnas till SPAF senast en vecka efter bedömningen. Utslaget som vid behov föregås av ytterligare utredning delges den klagande skriftligt.

Övrigt ang. regler, doping, mm

I alla övriga frågor gäller Svenska Ridsportförbundets reglemente och av SPAF utfärdade bestämmelser i tillämpliga delar.

Information

<http://spaf.info/> under Ungponny

SPAF 2018-02-12